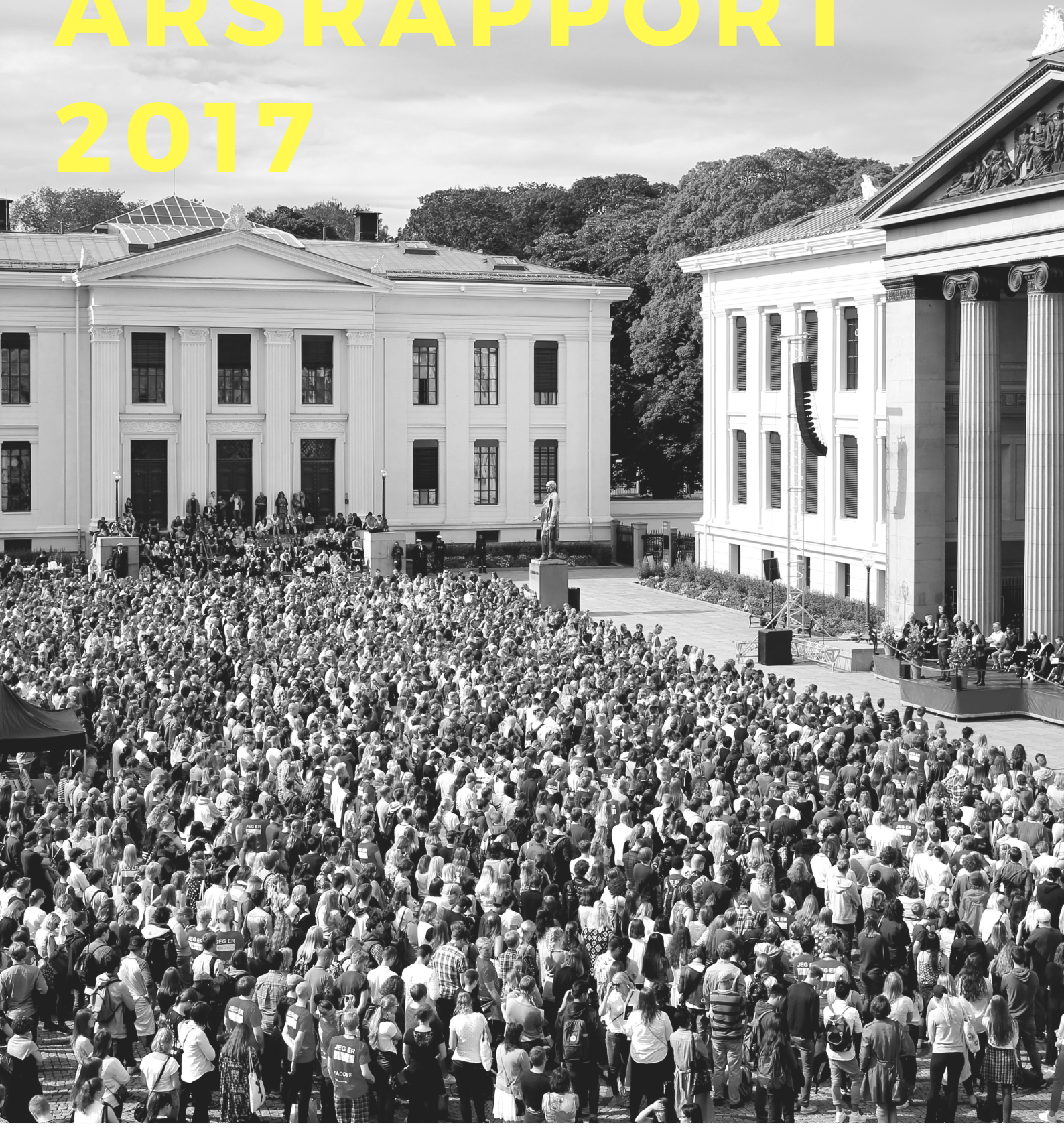

STUDENTOMBUDETS

ÅRSRAPPORT

2017

INNHOOLD

FORORD	3
1. OM STUDENTOMBUDET	4
2. HENVENDELSER FRA STUDENTER, TABELLER OG KOMMENTARER	5
- ANTALL PER FAKULTET	
- ANTALL PER MÅNED	
- ANTALL PER KATEGORI	
3. EKSEMPLER	8
4. ANBEFALINGER	11
- HØRINGSRETT	
- FORVALTNINGSPRAKSIS	
- TILRETTELEGGING	
- SAKSBEHANDLING	
- FUSKERUTINER	
- KONTRADIKSJON	
- UTENLANDSKE STUDENTER	
- INTERNE RETNINGSLINJER	
5. NETTVERK, KONFERANSER OG MØTER	15
6. ANNET ARBEID OG TILBAKEMELDINGER	17
7. VEDLEGG	18

FORORD

I februar 2017 gikk studentombud Marianne Høva Rustberggard ut i ett års permisjon, og undertegnede kom inn som vikar for henne fra 1. februar. Det ble en hektisk start på vikariatet da det var mye å sette seg inn, samtidig som det var mange henvendelser å besvare.

Vi hadde i 2017 valg av nytt rektorat og fra 1. august gikk Ole Petter Ottersen av som rektor og inn kom Svein Stølen. Vi vil benytte anledningen til å takke avtroppende rektor og prorektor Ragnhild Helene Hennem ved Universitetet i Oslo (UiO) for deres arbeid for å innføre studentombudsordningen, og takke for at den anerkjennelsen arbeid vårt har fått disse årene. Vi vil samtidig ønske ny rektor og nytt rektorat velkommen, og takke for at også ny ledelse viser interesse for, og setter pris på, ordningen som studentombud innebærer.

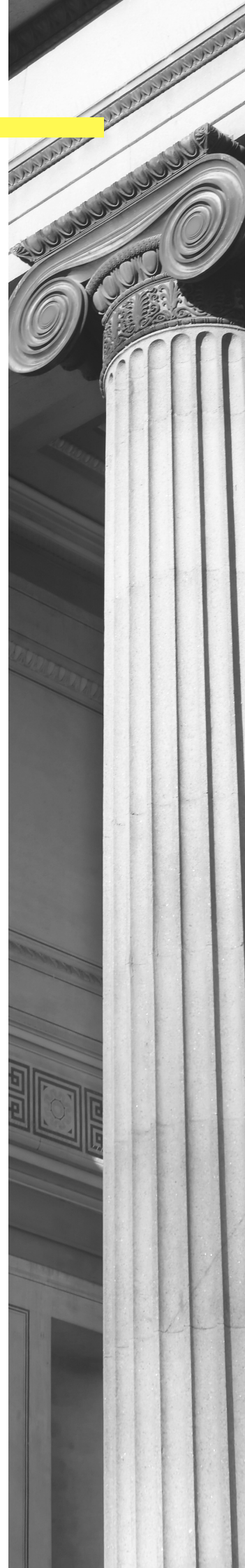
Studentombudet er en nøytral og uavhengig instans, og vi søker å være et supplement til andre instanser ved UiO, det vil si at vi ønsker å fylle en funksjon som ikke dekkes på annen måte ved universitetet. Dette innebærer blant annet at vi ikke skal konkurrere med fakultetenes informasjonssentre eller Knutepunktet. Vi skal påse at studentenes rettigheter blir ivaretatt, og i dette også bidra til å finne løsninger i enkeltsaker. Vi søker å opptre objektivt når vi involveres, og skal bidra til rettferdighet, ikke til fordel for studentene.

Studentombudet er med i ulike nettverk, både nasjonalt og internasjonalt. I 2017 deltok vi på ombudskonferanser i Strasbourg, Stockholm og Bergen, samt at vi har hatt møte med studentambassadøren i København. I møte med andre studentombud ser vi at alle har grunnprinsippene uavhengighet og nøytralitet, uansett hvordan ordningene ellers er organisert eller er bygd opp.

På slutten av 2017 ble det i samfunnet generelt et stort fokus på trakassering, og da spesielt seksuell trakassering. Også i academia ble det et sterkt fokus på trakassering. Studentombudet ønsker at flere tør å melde i fra om trakassering, og tar gjerne i mot studenter som vurderer å varsle, eller som har spørsmål eller tanker rundt dette.

Til slutt vil vi takke for den tillitt, anerkjennelse og respekt vi blir møtt med av både studenter, og ansatte og ledelsen ved UiO.

Oslo, januar, 2018
Marit Elizabeth Sand Solvik

OM STUDENTOMBUDET

Studentombudet er en uavhengig ressursinstans for studenter ved Universitetet i Oslo (UiO), og har vært i virksomhet siden 1. februar 2013. Studenter trenger ikke formell henvisning til ombudet, og tilbudet er gratis. Studentombudet har taushetsplikt og rapporter kun om sakene gjennom årsrapporten.

Studentombudet kan i utgangspunktet ta i mot alle typer saker. Ombudet avgjør selv om en student skal få hjelp eller ikke. Dersom en student blir avvist, kan det ikke påklages. Studenter og andre som henvender seg om saker som faller utenfor ordningen, får hjelp til å finne veien videre(1).

Studentombudet kan i kontakt med enkeltstudenter, hjelpe til med å identifisere hvilke muligheter vedkommende har i situasjonen, samt sjekke om saksbehandlingen har vært korrekt, enten i retrospekt eller underveis. I tillegg står det i mandatet at ombudet kan bidra til å løse en sak på hensiktsmessig nivå. Det vil være ombudets selvstendige vurdering om det skal gå inn i en sak for å bidra til løsning eller ikke. Det at vi er uavhengige og nøytrale medfører at vi ikke kan opptre som partsrepresentant eller representere studenter formelt i enkeltsaker. Vi kan imidlertid bistå studenter i dialogen med universitetet, og også delta på møter sammen med student og universitetet, dersom en student ønsker dette.

Ombudet har ikke innsyn i universitetets systemer, og må få en students samtykke dersom det er nødvendig å innhente informasjon fra UiO. Det jobbes videre med å løfte prinsipielle problemstillinger som har betydning for studentenes rettssikkerhet, på det relevante nivået. Dette gjøres blant annet ved at det i årsrapportene fremmes anbefalinger overfor UiO, viss hensikt er oppklaring eller endring.

Vi har tre grunnverdier for studentombudets virke: uavhengighet, profesjonalitet og integritet. Uavhengighet er et viktig særtrekk ved ombudsordninger både nasjonalt og internasjonalt. Studentombudet ved UiO er organisatorisk plassert sammen med Enhet for intern revisjon, noe som medfører at vår uavhengighet sikres. Vi har dessuten direkte adgang til å fremme saker for Universitetsstyret. Studenter og ansatte kan ikke instruere studentombudet, og ombudet kan heller ikke instruere ansatte og studenter.

Studentombudsordningen ved UiO har i 2017 bestått av et studentombud i 100 % stilling, og en konsulent i 60 % stilling.

Studentombudet er organisatorisk plassert i Enhet for internrevisjon (EIR), En uavhengig enhet direkte underlagt Universitetsstyret

Marit Sand Solvik
Studentombud

Mari Skogheim Møst
Konsulent

Marianne Høva Rustberggard
I permisjon

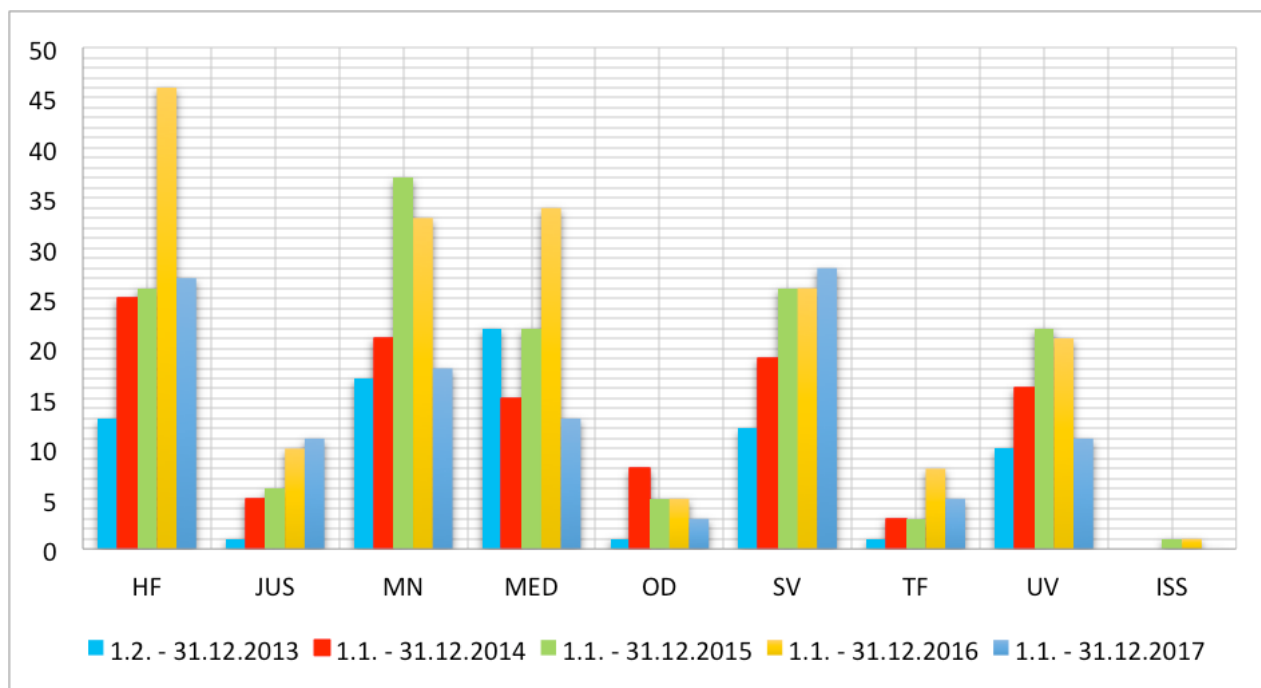
HENVENDELSER FRA STUDENTER

Studentombudet mottok i 2017 143 henvendelser, som er vurdert å falle inn under ordningen. I tillegg er det registrert mottatt 34 henvendelser som er vurdert å falle utenfor ordningen. I og med at statistikken for er ført av annen person enn tidligere, kan være at noen saker er ført annerledes enn før, da vurdering av kategori til tider kan være utfordrende. Dette skyldes blant annet at en sak gjerne kan omfatte flere kategorier, og at man også kan oppdage nye momenter underveis i saken. I det store og hele er saker kun ført opp i en kategori, selv om det kan være elementer fra flere kategorier i saken. Noen få av sakene kan gjelde for flere studenter. Komplexiteten i sakene har økt fra år til år, så også siste år. I 2017 anslås ca. 25 saker, det vil si mellom 15 og 20 prosent til å være «store» eller «omfattende». Det vil si at vi har vært involvert over lengre tid og / eller at sakene har vært ressurskrevende for vårt vedkommende.

Henvendelser som er vurdert å falle utenfor vårt mandat, er henvist videre. Eksempler på dette kan være henvendelser fra PhD-kandidater, studenter fra andre utdanningsinstitusjoner i Norge, turnuskandidater, eller studenter som ønsker generell informasjon om UiO. Disse er ikke med i tabellene under.

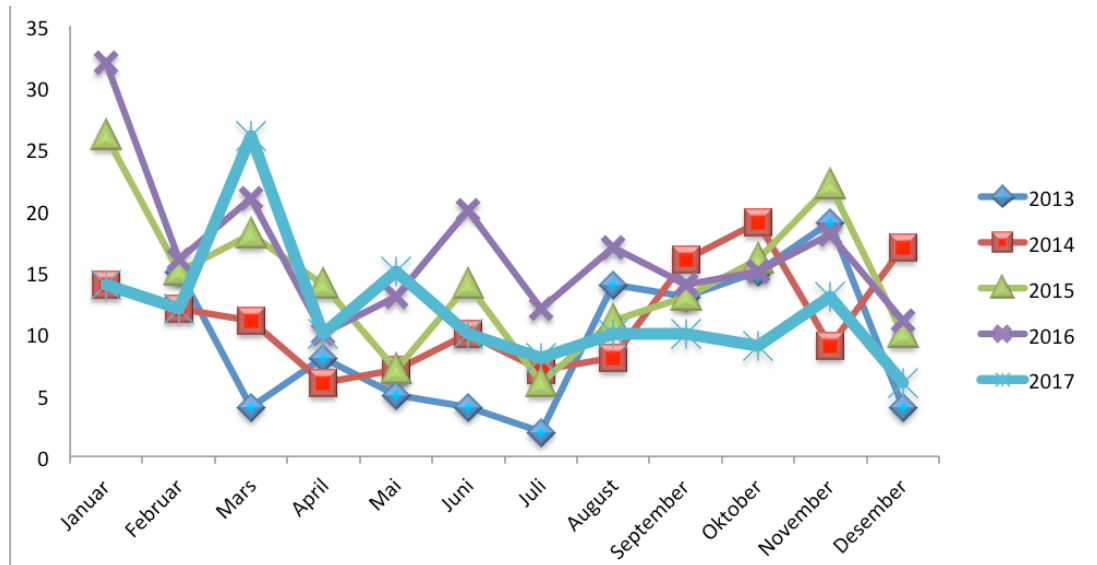
Det er verdt å merke seg at antallet henvendelser med fakultet ukjent i 2017 var ganske høyt, totalt 26. Dette tallet er ikke med i tabellen.

Studenter og andre som tar kontakt for å få informasjon om ordningen som sådan, regnes ikke som henvendelser. Spørsmål i forbindelse med presentasjoner og arrangementer, regnes heller ikke som henvendelser. Spørsmål fra journalister er heller ikke med i oversikten. Studenter som henvender seg, blir ikke bedt om å oppgi hvor langt de har kommet i sine studier, eller ved hvilket fakultet de studerer ved. Studentstatus og fakultetstilhørighet er derfor ikke alltid kjent. Dersom det er tvil om studentstatus, blir studenter bedt om å oppgi studieinformasjon.

Kommentarer til Figur 1: Antall henvendelser på HF ser ut til å ha sunket en del siste år. Det kan imidlertid også være at en del av de som er ukjent kommer herfra. En annen mulig delvis forklaring kan være at det i 2016 spesielt var en økning i antall disiplinærsaker (stort sett fuskesaker) ved examen philosophicum, mens vi i 2017 har hatt færre av disse sakene.

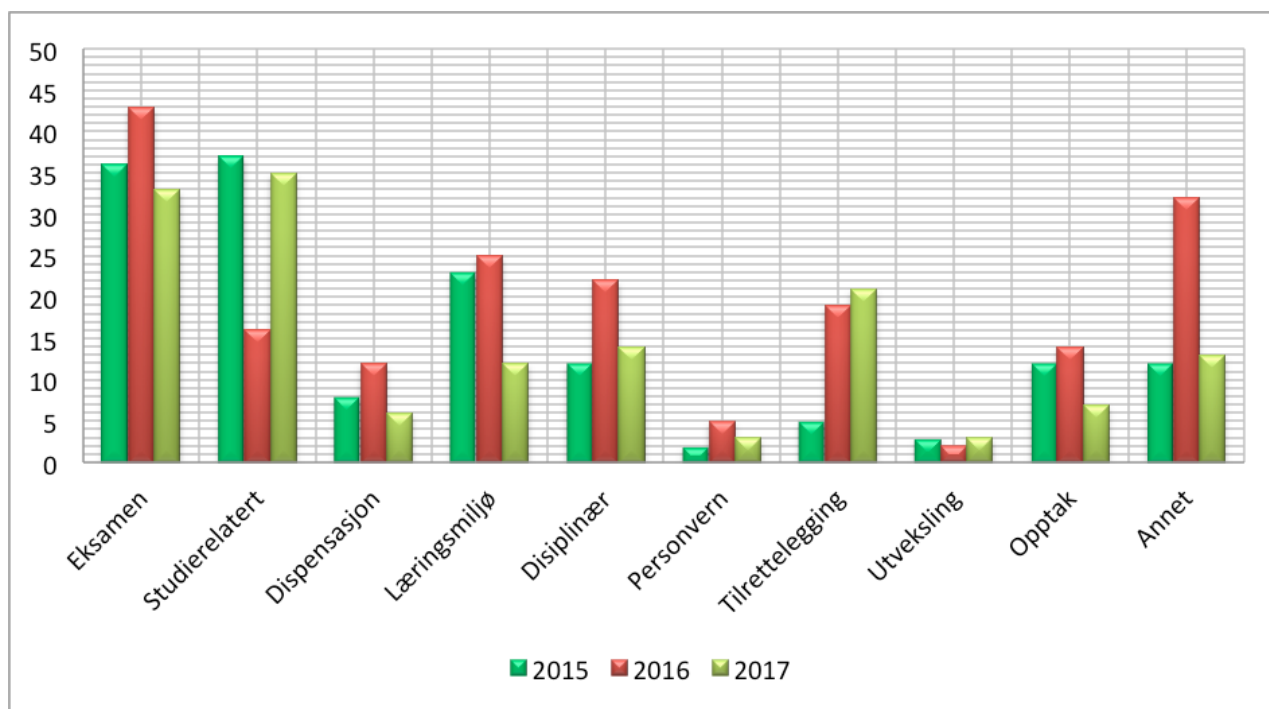
ANTALL HENVENDELSER PER MÅNED 2013 - 2017

Kommentar til Figur 2: Studentombudet startet virksomheten 1.februar 2013. Henvendelser som kom i desember 2012 og januar 2013, er registrert inn i februar 2013.

Studentombudet jobber med enkelte større saker over tid, slik at figuren ikke indikerer arbeidsbyrde per måned. Det er dato for når henvendelsen kom inn som registreres, uavhengig av hvor lenge det jobbes med saken. I 2017 var mars den måneden med flest nye henvendelser, og det er også den nest høyeste saksinngangen vi har hatt i løpet av en måned totalt sett. Det er første gang mars er den måneden med størst saksinngang. Resten av 2017 har en mer jevn saksinngang resten av året, men med flest saker inn i første halvår. Saker i kategorien eksamen har i 2017 vært ganske jevn fordelt utover året. Dette i motsetning til tidligere år hvor disse har vært mer konsentrert til januar og august.

ANTALL HENVENDELSER PER KATEGORI

Kommentarer til Figur 3: Henvendelser omfatter ofte elementer fra flere kategorier, men plassert etter en vurdering av hva som er hovedinnholdet. Dersom det er et klart tematisk skille i en henvendelse, er det ført som to henvendelser og fulgt opp deretter. I 2016 hadde vi en sterkt økning i antall saker kategorien "tilrettelegging". For 2017 ser vi at tallet har økt litt, men ligger relativt likt med 2016. Saker i kategorien "studierelatert" har økt mye i 2017 i forhold til 2016, men er nesten på høyde med toppåret 2015. Motsatt har antall saker i kategorien "læringsmiljø" gått en del ned i 2017 sammenlignet med 2016 og 2015. Saker i disse to kategoriene har ofte elementer fra begge, og elementene kan også henge sammen. Det er derfor ikke nødvendigvis store forskjeller mellom disse.

177

henvendelser
i 2017

35

henvendelser
i kategorien
"studierelatert", en
sterk økning fra 2016

26

henvendelser
i mars, som blir
toppmåneden i 2017

EKSEMPLER PÅ HENVENDELSER

EKSEMPLENE VISER I ALL HOVEDSAK HVA SOM HAR VÆRT EN HOVEDPROBLEMSTILLING I EN HENVENDELSE, OG DE GJENGIS ANONYMISERT. DER HVOR STUDENTEN OMTALES SOM «HEN», ER DET MENT SOM EN YTTERLIGERE ANONYMISERING.

eksempel 1

En student opplevde at hen ble mobbet av medstudenter, og tok kontakt med studentombudet. Saken ble også meldt i Si fra-systemet. Studenten var ikke for tilfreds med instituttets håndtering, og ønsket studentombudets vurdering av saken. Studentombudet fikk innsyn i saken og fikk bekreftet at instituttet hadde foreslått tiltak, og jobbet for å finne en løsning. Studentombudet kom, i samråd med studenten, med forslag til hva som kunne gjøres, men vi kan ikke instruere instituttet. Det er instituttet som kjenner forholdene best og kan igangsette de tiltak de mener er mest hensiktsmessige. Det at studenten ikke var tilfreds med måten saken ble forsøkt løst på, vil ikke dermed bety at saksbehandlingen ikke er tilstrekkelig etter loven. Dersom forholdene ikke bedrer seg må imidlertid instituttet foreta en ny vurdering og eventuelt sette inn nye tiltak. Studentombudet kjenner ikke til sakens endelige utfall.

eksempel 2

En student hadde fått avslag på søknad om tilrettelegging av eksamen. Studenten ønsket ikke muntlig eksamen og mente det burde gå an å tilrettelegge med å ta skriftlig eksamen istedenfor, eventuelt finne en annen løsning. Fakultetet hadde begrunnet avslaget med faglige grunner. Studentombudet kan ikke gå inn på faglige begrunnelser, men forklarte vilkårene for tilrettelegging, og kunne bekrefte at UiO etter loven kan avslå på faglig grunnlag. Det ble også informert om klageadgang. Studentombudet kjenner ikke til om det ble klaget eller videre saksforløp.

eksempel 3

En student søkte om tilrettelegging ved innlevering av master. Av helsemessige årsaker var det behov for noe utsettelse på innleveringsfristen. Studenten fikk avslag med den begrunnelse at det ikke var «vanlig» å gi utsettelse, vedtaket manglet hjemmel og vilkårene for tilrettelegging var ikke vurdert. Studentombudet tok kontakt med instituttet og fikk en generell uttalelse om bakgrunn for praksisen, samt en uttalelse om at de hadde forståelse for at vedtaket ikke ansås for å være tilstrekkelig begrunnet. Studenten vurderte å klage til klagenemnda, men studentombudet kjenner ikke til sakens endelige utfall.

eksempel 4

En student var blitt forsinket på grunn av sykdom og forsøkte å ta igjen det tapte gjennom å ta flere fag i ettertid. Dette resulterte i at hen fikk for stor arbeidsmengde og at karaktersnittet hens falt til under kravet for å bli tatt opp til master. I løpet av perioden hen brukte på å få tilstrekkelig med studiepoeng til å komme inn på master, økte samtidig karakterkravet, slik at hen hele tiden lå under kravet. Studenten har vært i kontakt med ombudet gjentatte ganger over flere semestre. Det viste seg at studenten ikke hadde fått vite om rettighetene hen hadde ved sykdomsfravær, og at hen, dersom hen hadde fått slik informasjon da hen ble syk, ville ha hatt høyt nok karaktersnitt for å bli tatt opp som masterstudent for flere semestre siden. Hen kunne også vise til forskjellsbehandling i forhold til annen student. Studenten fikk bistand fra studentombudet til både søknad og klage, og saken løste seg til slutt ved at instituttet tok klagen til følge.

eksempel 5

En student tok kontakt med studentombudet etter at hen opplevde å bli trakassert av medstudent over lengre tid. Den som ble trakassert hadde selv forsøkt å si i fra direkte til medstudenten uten at trakassering stoppet. Studenten varslet også fakultetet, og begge studentene ble invitert med på et møte med fakultet og studentombudet. I dette møtet, ledet av studentombudet, fikk studentene fortelle sine versjoner av hva som hadde skjedd. Studenten som trakasserte innrømmet at hens adferd hadde krysset grensen for akseptabel adferd, og lovet å endre denne. Fakultetet ga denne studenten en skriftlig advarsel om at hen i verste fall kunne risikere utestengelse fra UiO dersom adferden fortsatte.

eksempel 6

En student var mistenkt for fusk, og ønsket å diskutere saken med studentombudet for å høre hva vi mente om saken. Vi gjør oss ikke opp noen mening om hvor stor sjanse studenten har for å bli frikjent, men gikk gjennom saken og hjalp studenten med å finne relevante momenter hen kunne legge vekt på i dialogen med fakultetet. Studentombudet deltok også på møtet mellom student og fakultet. Det viste seg at studenten hadde vært i kontakt med veileder, og fått forståelse av at hen kunne gjøre slik hen hadde gjort. Hen skjønnte først nå at det kanskje berodde på en misforståelse, men fastholdt at hen, mens hen skrev, trodde det hen gjorde var tillatt. Saken endte med at fakultetet frafalt mistanken, og sendte eksamen til sensor for vurdering, isteden for til klagenemnda.

ANBEFALINGER TIL UIO

Når vi vurderer henvendelser fra studenter, hender det at vi avdekker systemfeil eller svakheter i systemet. Studentombudet kan påpeke dette i den enkelte saken. Andre ganger kan det være mer generelle temaer, som kan være relevante for hele UiO. Hensikten med anbefalingene er å få til en vurdering av endring.

STUDENTORGANERS HØRINGSRETT

I årsrapporten for 2014 ble det anbefalt at administrasjonene til de ulike styrene rundt omkring, i større grad sørger for at studentorganers høringsrett ivaretas⁽²⁾.

Bakgrunnen var at studenttillitsvalgte på institutt og fakultetsnivå tok kontakt med oss og de meldte fra om at de ikke var gitt anledning til å uttale seg i enkeltsaker før vedtak. Det har i også ettertid kommet henvendelser fra studenttillitsvalgte som har meldt om at de ikke er hørt før en avgjørelse som angår studenter er fattet. Dette er ikke alltid problematisk, da enkelte handlinger i realiteten skjer som en følge av et vedtak som allerede er fattet, og hvor studentorganet har fått uttale seg.

Henvendelsene har stort sett kommet fra studenttillitsvalgte på instituttnivå eller fakultetsnivå. Enkelte steder synes det å være en oppfatning om at retten til å bli hørt er ivaretatt med at studenter er representert i vedtaksorganet.

Også i 2017 fikk studentombudet saker hvor studenter ikke hadde fått uttalt seg før et vedtak ble fattet. Eksempel her kan være Psykologisk institutt (PSI) som besluttet at en viss andel av studentene som skulle ut i hovedpraksis måtte gjennomføre denne så langt fra Oslo, at de enten måtte pendle flere timer hver dag, eller måtte flytte til praksisstedet. Den siste informasjonen fra PSI er at det instituttet og studenter er kommet til enighet, men anbefalingen kan uansett fortsatt være aktuell.

STUDENTENES ADGANG TIL FORVALTINGSPRAKSIS OG PRESEDENS

For å gjøre saksbehandlingen mer gjennomiktig og styrke rettsikkerheten anbefalte vi i årsrapporten for 2015 at universitetet vurderte om man bedre kunne synliggjøre praksis i saker som gjaldt enkeltvedtak. På den måten er det enklere for studentene å sammenligne sin sak med andre ferdigbehandlede saker, og de kan lettere vurdere om det er hensiktsmessig å klage.

Etter dette har den sentrale klagenemnda skrevet langt mer utfyllende årsmeldinger for både 2015 og 2016. Studentombudet ser på dette som positiv for UiO, og det er svært ønskelig at denne praksisen fortsetter.

TILRETTELEGGING - UTFORDRINGER

Tilrettelegging av studiene og eksamen er et tema som stadig vender tilbake. Vilkårene for å få tilrettelegging er det skal være "mulig og rimelig" å legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov. Hver søknad må vurderes særskilt opp mot behovet til den aktuelle studenten, noe som gjør at disse sakene kan være krevende å behandle. Det vi har sett er at det noen ganger kan være utfordrende å finne tiltak som passer, noe som igjen kan føre til at en sak verserer lenge uten at den blir det fattet vedtak. Dette føre til at studentens rettigheter svekkes, fordi studenten verken har fått tilrettelegging, eller vedtak om avslag.

Eksempel på saker vi har mottatt kan være at søknaden er avslått uten at vilkårene for tilrettelegging er vurdert, eller at en del av kommunikasjonen mellom student og institutt har vært muntlig. Dette kan være uheldig med tanke på rettsikkerheten til studentene, etterprøvbareheten i saksgangen, og gyldigheten av vedtaket.

Det kan videre være at vedtak er blitt fattet uten at det informeres om klageadgang, eller at begrunnelsen kan være mangelfull. En sak kan også bli håndtert etter andre regler, selv om det i realiteten er en tilretteleggingssak, noe som kan føre til at studentens rettigheter innskrenkes.

SAKSBEHANDLING

Studentombudet opplever fortsatt å få inn henvendelser fra studenter, hvor forvaltningslovens saksbehandlingsregler ikke har blitt fulgt. Slike feil kan i tillegg til å svekke rettssikkerheten til studenten, og også ha som konsekvens at vedtaket blir ugyldig.

Dersom en student står i fare for å miste studieplassen sin anbefaler vi at instituttet eller fakultetet skriver et varsel om vedtak⁽³⁾. Dette gjelder også ved innlevering av master ved oversitting av innleveringsfristen, og selv om det i masterkontrakten fremgår at studieplassen kan tapes dersom fristen for innlevering oversittes. Et varsel vil gi studenten mulighet til å uttale seg før vedtak fattes, som igjen vil gi UiO et bedre beslutningsgrunnlag. Også av hensyn til vedtakets gyldighet vil det være tilrådelig å sende et varsel først. Dette kan også bidra til færre klager.

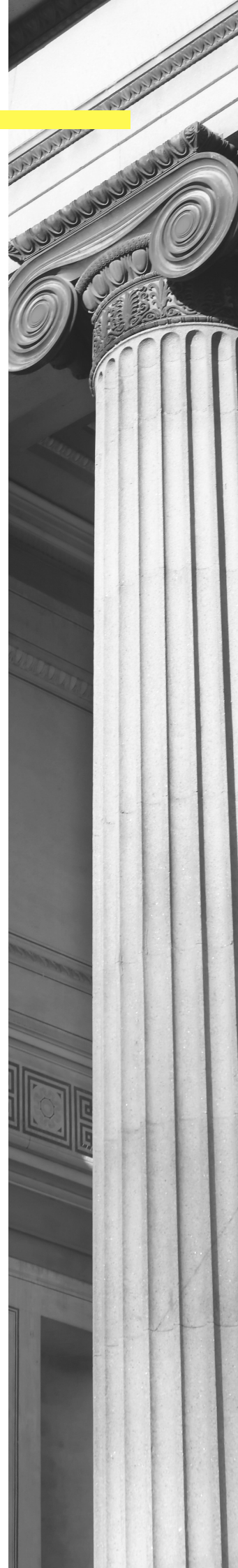
I fuskesaker vil studenten få tilbud om et møte med fakultetet før fakultetet avgjør om saken skal sendes til den sentrale klagenemda for endelig avgjørelse. Utfallet i slike saker kan i verste fall ende med utestengelse i to semester, i tillegg til annullering av eksamen, prøve eller kurs. Enkelte fakultet opplyser i brevet til studentene at de kan ha med en person i møtet, og viser her blant annet til studentombudet. Vi ser at de studentene som tar studentombudet med på disse møtene opplever dette som en god støtte, og vil derfor anbefale alle fakultet å opplyse studentene om denne muligheten.

UTENLANDSKE STUDENTER

Vi hadde i 2017 flere tilfeller der utenlandske studenter ble mistenkt for fusk på examen philosophicum, og hvor sakene til slutt endte med annullering av kurset og utvisning i to semestre. For disse studentene medførte utestengingen at de mistet oppholdstillatelsen i Norge, da den var knyttet til studieretten.

Det de alle forklarte var at de var uten venner/ensomme, ikke forsto norsk godt nok til å forstå reglene for kildehenvisning, og heller ikke torde å spørre om hjelp. Alle disse var toppstudenter fra hjemlandene sine, og det å miste oppholdstillatelsen for dem var svært trist og for noen en personlig tragedie.

Fakultetet og klagenemda har i disse sakene opptrådt i tråd med vanlig forvaltningspraksis, og vi full respekt for avgjørelsene. Det vi i midlertid ønsker er å minne om at utenlandske studenter er mer sårbare og utsatte enn norske studenter, og vi spør om UiO kan bidra enda mer til å inkludere utenlandske studenter i den norske studiehverdagen.

INSTITUTT FOR INFORMATIKK OG FUSKERUTINER

I årsrapporten for 2013, ble det vist til en dialog med Institutt for informatikk (IFI) om deres rutiner dersom de mistenkte at en student hadde fusket. Saker hvor det mistenkes fusk skal sendes til behandling i Den sentrale klagenemnda dersom fakultetet mener det er grunnlag for sanksjoner. Institutter/fakulteter kan henlegge, eventuelt gi en advarsel.

Det er kun klagenemnda som har kompetanse til å sanksjonere i form av annullering av eksamen/oppgave og/eller utestengelse(4). Noen studenter som var mistenkt for fusk på innleveringsoppgaver på IFI, ble etter godkjenning og tildeling av poeng for oppgavene, innkalt til en samtale på instituttet. Dersom de ikke kunne redegjøre godt nok for sin oppgave, fikk de sine poeng slettet. Ombudet mener dette kan sidestilles med annullering, og derfor ikke tråd med delegasjonsforbudet i universitets- og høyskolelovens regler om behandling av fuskesaker. Etter dialogen med instituttet i 2013, var det ombudets oppfatning at dette skulle rettes opp i. Det ble også brakt muntlig på banen i 2015, da det virket som praksisen ikke var endret.

I 2016 ble studentombudet gjort oppmerksom på at praksisen fortsatt ikke var endret på IFI. I sakspapirene til en konkret studentsak, sto det beskrevet at IFI hadde fått aksept for å fortsette sin praksis med å slette allerede tildelte godkjenning av innleveringsoppgaver, dersom de mistenkte fusk, og studenten ikke kunne redegjøre godt nok for oppgaven sin på et møte.

I januar 2018 fikk studentombudet opplyst at hjemmelen for praksisen var "Rutiner for behandling av mistanke om fusk/forsøk på fusk ved Universitetet i Oslo". Rutinen er gitt av universitetsdirektøren, og det står der at saker hvor det er mistanke om fusk som hovedregel skal fremmes for klagenemnda. Studentombudet er av den oppfatning at dette ikke kan benyttes som hjemmel for å annullere eksamen/prøve/kurs, og at retningslinjene kun er en presisering av at fakultetet kan avgjøre saker dersom de finner det riktig å henlegge mistanken om fusk/forsøk på fusk. Interne retningslinjer kan ikke hjemle vedtak i strid med universitet- og høyskoleloven, men må tolkes i lys av denne.

INTERNE RETNINGSLINJER

Når det gjelder interne retningslinjer har vi sett eksempel på at dersom disse ikke er presise nok, men gir rom for tolkning i ulik retning, kan dette medføre at et vedtak må kjønes ugyldig. I en sak hvor instituttet fattet et negativt vedtak overfor en student, ble det spørsmål om hvordan retningslinjene skulle forstås. Instituttet hadde en annen fortolkning, enn det student og ombudet hadde. Med bakgrunn i at retningslinjene var uklare, tok instituttet derfor klagen på formelle feil til følge, og annullerte vedtaket. På grunn av andre omstendigheter i saken medfører denne annulleringen at studenten blir ett år forsinket i utdanningen.

Vi vil derfor på generelt grunnlag minne om viktigheten i at institutter og fakulteter har klare og tydelige retningslinjer.

NETTVERK, KONFERANSER OG MØTER

Studentombudet er medlem av både nasjonale og internasjonale nettverk. I Norge har vi nå fått studentombud ved ti institusjoner. Dette er en utvidelse med hele fire i 2017, da studenter også ved Høgskulen på Vestlandet (HVL), Universitetet i Agder (UiA), Høgskolen i Sørøst-Norge (HSØ) og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) nå har studentombud. I oktober 2017 hadde vi en konferanse i Bergen der ni av oss deltok. På denne konferansen hadde vi også innlegg fra Norsk studentorganisasjon (NSO) og kunnskapsdepartementet (KD). I tillegg hadde studentombudet ved UiO to møter med tilsammen tre av de andre ombudene.

I tillegg til kontakt med andre studentombud har vi kontakt med arbeidsutvalget til Studentparlamentet ved UiO (SP-AU). De informerer om studentombudet overfor studenter, og kan også henvise studenter til ombudet. Ombudet kan også henvise studenter til arbeidsutvalget dersom det er hensiktsmessig. I forbindelse med SP-AU sin overlapperperiode mellom gammelt og nytt arbeidsutvalg på sommeren, har AU invitert studentombudet til å holde en utvidet presentasjon om ombudsordningen, og gjerne også om studenters rettigheter og plikter. Ombudet diskuterer ikke enkeltsaker med SP-AU, men svarer oppklarende på spørsmål. Dette gjelder også overfor fakultetenes studentutvalg.

Studentombudet har også etablert samarbeid med Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) sine rådgivnings- og helsetjenester. Det hender for eksempel at SiO Råd og SiO Helse sender studenter til studentombudet og omvendt. En god felles rolleforståelse ligger til grunn for samarbeidet.

Det Norske Nettverket: fra venstre bak Lennart Soligard (NTNU), Katrine Klyve (HiOA), Sigbjørn Råsberg (NHH), Eirik Mo (UiA), Marit Sand Solvik (UiO), Cecilie Arnulf (HSN), fra v.fremst: Sindre Dueland (HvL), Mari Skogheim Møst (UiO), Torill Varberg (UiT) og Sylvi Leirvaag (UiB)

Studentombudet representert på ENOHE-konferanse i Strasbourg

Studentombudet ved UiO har siden 2014 vært medlem av European Network of Ombudsmen in Higher Education (ENOHE). Nettverket består av ombud i høyere utdanning først og fremst i Europa, men har også medlemmer fra resten av verden. I juni 2017 ble det arrangert en konferanse i Strasbourg, Frankrike. Årets konferanse var en god plattform for erfaringsutveksling og diskusjon av studentombudets rolle og utvikling i universitets- og høyskolesektoren internasjonalt.

I 2017 har studentombudet ved UiO hatt sekretariatsfunksjonen i ENOHE. Funksjonen er ment å gå på rundgang blant medlemmene, men er inntil videre videreført hos oss. Sekretærfunksjonen medfører ingen budsjettmessige konsekvenser for studentombudet ved UiO.

Det skandinaviske nettverket hadde konferanse i Stockholm i oktober, der flere av de andre norske også deltok. Sverige har en mye lengre tradisjon med studentombud enn i Norge, og de har omtrent dobbelt så mange ombud som oss. De fleste som deltok var fra Sverige, men det var også deltakelse fra Danmark. Den danske studenterambassadøren jobber ved Københavns Universitet (KU). Studentombudet ved UiO har hatt god kontakt med studenterambassadøren i KU helt fra starten av 2013, og vi ønsker å videreføre dette. Vi hadde en workshop hos dem i København i september.

I kontakten med utenlandske ombud, som gjerne er organisert noe annerledes enn oss, er det blant annet interessant å diskutere fordeler, ulemper og eventuelle utfordringer ved de ulike organiseringsformene.

Det Skandinaviske nettverket i Stockholm 2017

ANNET ARBEID OG TILBAKEMELDINGER

I løpet av året har vi holdt presentasjoner om ombudsordningen for studiekonsulenter ved det samfunnsvitenskapelige fakultet og det utdanningsvitenskapelige fakultet. Vi har også holdt presentasjoner for nye odontologi-, medisin- og jusstudenter ved disse respektive fakultetene.

I juni deltok studentombudet på et møte i kunnskapsdepartementet, der temaet var vurderingsformer, sensur og klage. Spørsmålet var om reglene for klage kan være til hinder for varierte undervisningsmetoder og vurderingsformer.

Vi har videre deltatt på tre fagdager i regi av Enhet for intern revisjon (EIR). Her har vi delvis hatt felles tema med EIR og delvis hatt eget opplegg.

Mot slutten av 2017 ble vi kontaktet av studenter ved teologisk fakultet med forespørsel om hvilken rolle vi kan ha i varslingssaker, og hva vi kan bidra med. Vi har i ettertid blitt enige om at vi skal samarbeide med studentene og SiO helse om å sette i gang et forebyggende arbeid mot seksuell trakassering. Dette arbeidet vil ha oppstart i januar 2018. Det kan også være at dette arbeidet på sikt kan inkludere flere fakultet.

I desember deltok vi på et møte på juridisk fakultet med temaet uønsket adferd på studentorganiserte seminarer. I diskusjonen underveis ble det fremmet ønske om mer synlig og tilgjengelig studentombud for jusstudentene. Vi ble enige om at vi skulle prøve å ha kontortid på juridisk fakultet i sentrum noen timer av og til. Vi håper at vi i løpet av januar 2018 kan komme i gang med dette prøveprosjektet, og satser i første omgang på å være tilstede to timer annenhver uke i våsemesteret 2018.

Studentombudet ser positivt på å delta på slike fellesarrangement og i felles arbeid for å bidra til en bedre studenthverdag og studiesituasjon. I lengden vil det imidlertid være et kapasitetsspørsmål, hvor mye vi kan bidra til dette.

Vi har fra tid til annen også henvendelser fra journalister.

I år ønsker vi å dele noen av de positive tilbakemeldingene vi har fått (sitat):

- Jeg er så glad for at dette ordnet seg ☺ og takk for all hjelpen
- Tusen takk for godt svar, dekket akkurat det jeg lurte på :D
- Tusen takk for møte idag. Det ga oss god informasjon på spørsmålene vi hadde.
- Tusen takk for hjelpen! Nå vet jeg veien videre...
- Tusen takk for at du hørte på meg i sommer da jeg var langt nede.
- Takk igjen for god støtte på møtet.
- Tusen hjertelig takk for hjelpen, det har vært nyttig for meg å kunne bruke lenkene du har henvist til ifm. dialogen vi har hatt

VEDLEGG

Beskrivelsene av hver kategori er ikke uttømmende.

Eksamen:

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller på annen måte er tilknyttet:

- Formelle feil på eksamen eller ved sensurering
- Frist for sensur
- Begrunnelse på eksamenskarakter
- Klage på eksamenskarakter
- Forhold som ikke er regulert, men som angår eksamen/avsluttende oppgave

Kategorien favner også avsluttende oppgave som master- eller bacheloroppgave, og praksis.

Studierelatert:

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller på annen måte er tilknyttet:

- Pensum, undervisning og obligatorisk aktivitet
- Endring av studietilbud/plan
- Godkjenning av utdanning fra utlandet/annen utdanningsinstitusjon
- Studiegjennomføring
- Forhold som ikke er regulert, men som er relatert til studiet unntatt eksamen /avsluttende oppgave

Dispensasjon:

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller på annen måte er tilknyttet:

- Forsinket betaling av semesteravgift
- Forsinkelsesregler og progresjonskrav
- Dispensasjon fra maksimalt antall eksamensforsøk
- Forkunnskapskrav
- Forhold som ikke er regulert

Læringsmiljø:

Støttefunksjon i behandling av saker som handler om, eventuelt situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller på annen måte er tilknyttet:

- Ansattes eller medstudenters opptreden
- Fysisk og/eller psykososialt læringsmiljø
- Andre forhold relatert til helse, miljø og sikkerhet

Utteksling:

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller på annen måte er tilknyttet:

- Adgang til utveksling
- Andre forhold som ikke er regulert

Opptak:

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller på annen måte er tilknyttet:

- Opptak etter vurdering av realkompetanse
- Opptakskrav
- Masteropptak
- Andre forhold som ikke er regulert

Personvern:

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller på annen måte er tilknyttet:

- Oppbevaring og behandling av personopplysninger og sensitive personopplysninger
- Anonymitet i vurderingen av faglige prestasjoner

Disiplinærsaker:

Støttefunksjon i innledende behandling av saker som handler om, eventuelt situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller på annen måte tilknyttet:

- Mistanke om fusk / vitenskapelig uredelighet
- Skikkethetsvurderinger
- Andre saker som gjelder utestenging og bortvisning

Tilrettelegging:

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller på annen måte er tilknyttet:

- Tilrettelegging

Annet:

Situasjoner som oppstår, feil/uklarheter/spørsmål ved saksbehandlingen av, eller på annen måte er tilknyttet:

- Vitnemål
- Informasjon
- Studentrepresentasjon og studentorganers høringsrett
- Andre saker som ikke passer inn i kategoriene over, men som er relatert til studiesituasjonen

Utenfor ordningen:

- Spørsmål av generell karakter som hører til veiledningsplikt
- Studenter fra andre utdanningsinstitusjoner
- Spørsmål eller situasjoner knyttet til Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO), Lånekassen, eller andre eksterne aktører knyttet til studiesituasjonen, eller andre henvendelser som ikke er relatert til studiesituasjonen.

FØLG STUDENTOMBUDET I SOSALE MEDIER

[TWITTER.COM/STUDENTOMBUDET](https://twitter.com/STUDENTOMBUDET)

[FACEBOOK.COM/STUDENTOMBUDET](https://facebook.com/STUDENTOMBUDET)

EST 1995

